

Veliler Beldesi

Bilindiği gibi Seydişehir'in mazisi, halen burada metfun bulunan Seyyid Harun-ı Veli Hazretleri'ne kadar uzanır. Ahmed Yesevi'nin talebesi olan bu zat, hocasının emri üzerine Türkistan'dan gelip Seydişehir'in yakınına konmuştur. O'nun buraya teşrifinden sonra, yavaş yavaş meskun mahal haline gelmiş ve zamanla Seydişehir teşekkül etmiştir.

Türklerin üç büyük velilerinden Türkistan Meşayihinin birincisi olan Ahmet Bin İbrahim (Muhammed) Yesevi, Yusuf-i Hemedani'nin üçüncü halifesi'dir. Türkistan'da Yeshih kasabasında tevellüt ve 562 (M. 1166) senesinde yine orada vefat eden, Timur Han'ın kendisi için yaptırdığı muhteşem türbe de metfun bulunan, Hacı Ata-i Yesevi diye de anılan Ahmed Yesevi (Rahmetullahi Teala Aleyh), önce Buhara'da irşad vazifesinde bulunmuş sonra Türkistan'a gitmiştir. Talebelerine veda ederken, büyük alim ve veli Hacı Abdulhalik Goncdüvani'ye tabi olmalarını vasiyyet etmiştir. Nevayî dilinde "Ata", baba demek ise de Türkler'in meşayih utularına "Ata" dedikleri malumdur. Ona ayrıca Pir-i Türkistan, Hazret-i Türkistan, Hazret-i Sultan, Hacı Ahmed, Kul Hacı Ahmed de denilmektedir.

1327 (M. 1909) senesinde İstanbul'da basılan, A. Rifki Efendi'nin "Bektaş Sırrı" kitabında deniliyor ki: "Bektaşlık, Hacı Bektaş-ı Veli ve Lokman Horasani ve Hacı Ahmed Yesevi vasıtaları ile Bayezid-i Bistami'ye ve ondan Ebu Bemr-i Süddik hazretlerine ulaşır. Ahmed Yesevi'den ayrılan iki koldan Bektaşiler ve Hâcegan hasıl olmuştur. Hurufilik, dalâlet yoludur. Bektaşilik hidayet yoludur. Hurufilik, şariat ile ve tasavvuf ile ilgili olmayan İsmailiyye'nin bir koludur. Kur'an-ı Kerim'i teyflerine, tarikatlerine göre tevîl etmişlerdir."

Bilindiği üzere Taşkent, Semerkand, Buhara gibi şehirler ilim, irfan kaynağı olmuş, Horasan, Türkistan, Maveratünnehir isimleri ile anılan diyarlardan etrafa feyz ve bereketler saçılmıştır.

Adı Seyyid Muhammed Bin İbrahim Ata olan Hacı Bektaş-ı Veli (rahmetullahi teala aleyh) de Horasan'dan gelmiştir. H. 680 senesinde Horasan'ın Nişapur şehrinde tevellüt edip 738 (M.1338) senesinde vefat eden ve Anadolu'da Kirşehir de metfun bulunan Hacı Bektaş-ı Veli, Şeyh Lokman-ı Horasani'nin halifesi idi. O Şeyh Ahmet-i Yesevi'nin, bu ise Yusuf-i Hemedani'nin halifesi idi. Hacı Bektaş-ı Veli Hazretleri, Sultan Orhan ile sohbet etmiş, Yeniçeri askeri kurulurken dua etmiştir. Bundan feyzalanlara Bektaşiler denilmiştir. Bu tîmiz, iyi Bektaşiler, zamanla azalmış, hurufi denilen zındıklar, bu mübarek ismi kendilerine mal edip maske perde yaparak istismara kalkışmışlardır. Bunlar hakkında, Tokatlı İshak Efendi'nin yazdığı "Kaşifül-Esrar" adlı kitapta geniş bilgi verilmektedir.

Seydişehir'in manevi sultanı Seyyid Harun-ı Veli'nin hocasının (Ahmed Yesevi'nin) hocası olan, büyük alimlerden Yusuf-i Hemedani (Rahmetullahi Teala aleyh)'den de bir nebze bahsetmek yerinde olacaktır. Ebu Yakup Yusuf Bin Eyyüb Hemedani, Ehl-i sünnet alimlerinden ve evliyanın büyüklerindedir. H. 440 da Hemedan'da tevellüt, 535 (M. 1141) senesinde Hırad'da vefat eden ve Merv şehrinde metfun bulunan Yusuf-i Hemedani, 18 yaşında Bağdad'a gelmiş Ebu İshak-ı Şirazi'den okumuş. Hanefî fıkıh ve münazara alimiyet almıştır. Ebu Ali Farma-

Doç. Dr.
Ramazan AYVALLI
S. Ü.
İlahiyat Fakültesi

★ HADİS-İ ŞERİF

"HER DİNİN KENDİNE
HAS BİR VASFI VARDIR,
İSLÂMİN VASFI DA
HAYÂDIR"

di isimli büyük alim ve veliden feyz alıp kemale gelmiştir. Hemedan da altmış yıldan ziyade irşadta bulunmuştur. "Zinetü'l-Hayat", "Menazilü's-Sayirin" ve "Menazilü's-Salikin" gibi eserleri yazmış, Abdulhalik Goncdüvani ve Ahmed-i Yesevi gibi büyük veliler yetiştirmiştir.

Vilayet yolunun önderlerinden, İslam Alimlerinin büyüklerinden olan Abdulhalik-ı Goncdüvani (Rahmetullahi teala aleyh) ise Buhara'da Goncdüvan köyünde tevellüt ve 575 (M.1180) yılında yine orada vefat etmiştir. Yirmiki yaşında iken Buhara da Yusuf-i Hemedani Hazretleri'nin sohbetinde kemale gelmiş olup İmam-ı Malik soyundandır. Babası Abdülcemil, Malatyalı olup Hızır Aleyhisselam'dan ders almıştır. Tasavvufta meşhur olan "Onbir temel kelime" Abdulhalik Goncdüvani'nin sözlerindedir. "Vasiyetname"sinde "Ey oğull! sana vasiyyet ederim ki: "Her halinde ilim ve edep ve takva üzere ol. İslam alimlerinin kitaplarını oku. Fıkıh ve hadis öğren. Cahil tarihçilerden sakın. Şöhret yapma, şöhrette afet vardır. Çok sima eyleme, çok sima, kalbe nifak yapar, kalbi öldürür. Sima inkar da etme ki, büyükle rin çoğu sima yapmışlardır. Arslandan kaçır gibi, cahillerden kaç. Bid'ad sahibi, sapıklar ile ve dünyaya düşkün olanlar ile arkadaşlık etme. Halelden ye. Çok gülme, kakkaha ile gülmek, gönlü öldürür. Herkese, şeffkat ve merhamet et. Kimseyi hakir görme. Kimseye münakaşa, mücadele etme. Kimseden bir şey isteme. Tasavvuf büyüklerine dil uzatma. Onları inkar eden fîlakete düşer. Mayan fıkıh ve evin mescid olsun."

Makalemizin hacmi, konuyu daha fazla uzatmağa müsait olmadığı için biz Anadolu'nun Türklere yurt olması için büyük gayret gösteren Ahmed Yesevi hakkında bir-iki kelime daha söyleyip yazımıza son noktayı istiyoruz.

Çok küçükken annesi, yedi yaşında iken de babası vefat eden ve yetim olarak büyüyen Ahmet Yesevi'nin nesebi Hazreti Ali'nin oğlu Muhammed Bin Hanefiyye'ye ulaşır. Soy, Hz. Fatıma validemize dayanmadığı için seyid değildir. Annesi, evliyadan Musa isimli bir zatın kerimesi olup, Saliha, Müteki ve afif bir hatun idi.

Küçük yaşta iken, büyük alim Baba Arslan Hazretleri'nin kalplere hayat ve huzur saçan

nazarlarına kavuşan Ahmed Yesevi'yi, bu hocası Resullullah eferdimizin mücdelerle dolu işaretleri ile hususen yetiştirilmiştir. O, kısa zamanda çok yüksek makam ve derecelere kavuşmuştur. Ahmed Yesevi, Baba Arslan Hazretleri hayatta bulunduğu müddetçe, O'na hizmet etmiş, vefatından sonra da yine onun manevi işaretleri ile Buhara'ya gitmiştir. Orada biraz önce kendisinden bir nebze bahsettiğimiz Ehl-i Sünnetin en büyük alimlerinden Yusuf Hemedani'den manevi ilimleri tahsil etmiş, insanlara doğru yolu göstermek, ilim öğretmek izni ile hocasından icazetini (diplomasını) almıştır. Onun halifelerinden olmuştur.

Onun vefatından sonra bir müddet Buhara'da insanları doğru yola davet etmiş, talebe yetiştirmiş, daha sonra, kalbine doğan bir halden dolayı, talebelerine Yusuf-i Hemedani'nin en büyük talebesi olan, Abdulhalik Goncdüvani hazretlerine yardımını vasiyyet ederek Türkistan'a (Yesi'ye) gitmiştir.

Orada Türklere İslamiyeti öğretmeye başlamış, kendisinin dine olan bağlılığı sebebiyle, sözleri şaşırması, yoldan çıkmışlara kısa zamanda tesirli olmuştur. Büyüklüğü ve şöhreti kısa zamanda Türkistan, Maveratünnehir, Horasan ve Harezme yayılmıştır. Her taraftan kendisine akın akın talebe gelmeye başlamış, yetiştirdiği talebelerin her biri, bir memleket giderek, İslamiyeti doğru olarak öğretip yaymaya azami gayret göstermişlerdir; Seyyid Harun-ı Veli de zikri geçen talebelerinden biridir. Onun dergahı, fakirler, yoksullar, yetimler, caresizler için bir sığınak yeri olmuştur.

Zamanında bulunan alimlerin ve evliyanın en büyüklerinden, en üstünlerinden olan Hanefî mezhebinde bulunan, Anadolu'nun Türklere yurt olması için büyük gayretler gösteren Ahmed Yesevi, telkinleri ile adeta Alparslan'ın Malazgirt Zaferrini, Anadolu'nun Müslüman Türklere yurt olmasını daha önceden hazırlamış oldu.

Daha çocuk iken kendisi de garip haller, yaşından beklenilmeyen fevkaladelikler meydana gelen Ahmed Yesevi de, yüksek babası Hacı İbrahim ve diğer veliler gibi Hızır Aleyhisselam ile görüşür, sohbet ederdi. Zahiri ve Batini bütün ilimlerde derin alim idi, büyüklüğü ve kerametleri herkes tarafından biliniyordu. O vakitlerinin birçoğunu Allah-ü Tealaya ibadet ve taatle talebelerine zahiri ve batini ilimleri öğretmekle geçirirdi.

İşte, Seydişehir'i şerefliendiren Seyyid Harun Veli de onun talebelerinden ve onun emri ile İslamiyeti öğretmek için sefere çıkanlardandır. Onun Seydişehir'de varlığını büyük nimet bilip istifade etmeye, feyz ve bereketlenmeye çalışmalıdır.

"Vilayet olmaya Hazırız"

Seydişehir ilçesi Beyşehir, Bozkır, Derebucak ve Akseki ilçelerinin merkezi durumunda

Alüminyum Tesislerinin kapasitesi artırıldığında şu andaki nüfusunun iki katına çıkacak.

10 Haziran 1988 Cuma günü toplanan Seydişehir Belediye Meclisi, Belediye Başkanı Osman Kocaoğlu'nun "Vilayet olmak için müracaat" teklifini ayakta alkışlayarak, oybirliği ile kabul etti. İlçe halkınca da büyük bir memnuniyetle karşılanan ve desteklenen bu olay için vatandaşlar, 'yerinde verilmiş karar pekçok mantıklı ve haklı gerekçeleri bulunmaktadır" şeklinde yorumlandı.

Belediye Başkanı Osman Kocaoğlu tarafından Belediye Meclisi'ne sunulan teklifte özetle, Seydişehir, tarihi, coğrafyası, ekonomisi, nüfusu, yüzölçümü ve sanayisi ile önde gelen yerleşim merkezlerinden biridir. İç Anadolu ile Akdeniz Bölgesi sınırlarında yer alan ve Kuzeybatı Anadolu ile İç Anadolu'yu, Akdeniz'e Güney ve Doğu Anadolu'yu Ege'ye bağlayan yolların kavşak noktasındadır.

İl olması halinde yüzölçümü ile 12 ilden, nüfusu ile de 7 ilden daha büyük olacaktır. Seydişehir Belediye teşkilatları ile yurdumuzun önde gelen merkezlerinden biridir.

Tabiat güzellikleri ile Yurt Turizmi için eşsiz güzellik ve özelliklere sahiptir. İl olması halinde değerlendirilmesi ve kısa zamanda daha da gelişmesi mümkündür. Zengin yeraltı kaynaklarına sahip olup halen işletilmektedir. Ülkenin tek ve birinci Alüminyum üreticisi olan alüminyum tesislerinde boksit madeni işlenmektedir. Fabrikasının kapasitesi artırıldığında Seydişehir, şu andaki nüfusunun iki katı bir nüfusa sahip olacaktır. Ayrıca Barit cevheri çıkarılıp fabrikalara satılmakta, Rezerv tesbiti çalışmaları tamamlandıktan sonra Barit İşletme Tesisleri kurulması planlanmaktadır.

Bölgenin sağlık ihtiyacının tamamı 120 yataklı modern sigorta hastanesi ile mevcut Devlet Hastanesi'nce karşılanmaktadır. Sadece Seydişehir'in çevresinde 6 sağlık ocağı vardır. Seydişehir merkezinde Devlet Yardımı ile büyük ölçüde tamamlanan 50 yataklı devlet hastanesi 1989 yılı içinde hizmete girecektir.

6 lise, 8 ortaokul, 53 ilkokul, 1 halk eğitim merkezi, 1 çıraklık eğitim okulu, 3 kütüphane, 1 kapalı spor salonu, 4 modern futbol sahası, 3 tenis kortu, 1 yüzme havuzu, 2 güneş salonu, 3 modern basketbol sahası, 4 modern voleybol sahası sadece Seydişehir'in sahip olduğu eğitim, kültür ve spor kuruluşlarıdır.

1988-1989 öğretim yılında Konya Selçuk Üniversitesi'nce Seydişehir Merkezi'ne bir Meslek Yüksekokulu açılması kesinleşmiş olup, bina, araç, gereç ve personel ihtiyacı mahallen karşılanmış bulunmaktadır. Eğitim ve öğretim ileri seviyede olup, okulsuz hiç bir yerleşim birimi yoktur.

Ağır Ceza Mahkemesi, TEK

Belediye Başkanı Osman Kocaoğlu

Bölge Şefliği, Trafik Bölge Amirliği, Orman Bölge Fidanlığı, Taşıyıcılar Kooperatifi, Güvenlik yönü ile Çevik Kuvvet olarak Beyşehir, Bozkır ve Derebucak ilçeleri Seydişehir'e bağlıdır.

Seydişehir ilçesi Beyşehir, Bozkır, Derebucak ve ilçelerinin merkezi durumundadır. Resmi kuruluşlar yönünden de bu ilçelerin Seydişehir'e bağlı olması Seydişehir'in vilayet olması halinde büyük bir statü değişikliği gerektirmeyecektir.

Seydişehir 15 mahallesi 674 sokağı, 9 caddesi ve şehir içi imar yolları ile büyük bir yerleşim birimidir. Seydişehir'in vilayet olması, çevresi ile yurdumuz için kaçınılmaz bir zaruret-dir." denildi.

Resimde çevre düzenleme çalışmalarından bir görünüşü

Belediye sarayı çevresi düzenleniyor

SEYDİŞEHİR — Yapımı tamamlanarak bir süre önce hizmet vermeye başlanan yeni belediye sarayının çevre düzenleme çalışmalarına başlandı.

Toplam 7.500 m²'lik alanın çevre düzenlemesinin yapılacağı bu düzenlemede, resmi ve özel otopark, basketbol ve voleybol sahası, dinlenme yerleri, Atatürk Anıtı ve resmi bayramların kutlanacağı tören alanı yapılacaktır.

Eđinilen bilgiye göre çevre düzenlemesinde 3.700 m²'lik alanın yeşil sahaya, 1.200 m²'lik alanın bordür döşemesine ve 1.500 m²'lik alanın da parke taş döşemesine ayrıldı.

Yeni belediye sarayı civarına yeşil alan yapımına ağırlık verilerek güzel bir görünüm sağlanacak ve bu çalışmalar için 20 milyon lira harcama yapılacak

BİR ŞİİR

SEYDİŞEHİR

Seyyid Harun ismiyle maruf bir zat,
Horasan'da sürmekteyken saltanat,
Gaypten dendi "Git Karaman İline
Şehir Kur Kûpedağ eteklerine"

Seyyid Harun kırk dostuyla beraber,
Çıktı Horasan'dan bir bulut rehber.
Aradılar birlikte yeni yurdu,
Bulut gelip Kûpedağ'ında durdu.

Seyyid Harun dedi; vardık menzile,
Haydi şehri kuralım; biz el ele.
Gece gündüz çalışıp şehri kurdu,
Ne kimse of dedi, ne de yoruldu.

Bilinmiyor kuruluşu, evveli,
Ad veren şehre Seyyid Harun Veli.
Ondan almış Seydişehir adını,
Ona borçlu yeniden kûşadını.

İsmiyle müsemmadır bu beldemiz,
Her yer pırıl pırıl, herşey tertemiz,
Alüminyum ilçenin simgesidir,
Seydişehir Konya'nın incisidir.

Sadık Altınkaynak
Seydişehir Kaymakamı